

Accident

Yönetmen: Joseph Losey

Senaryo: Herald Pinter (Nicholas Mosley'in romanından)

Oyuncular: Dirk Bogarde (Stephen), Stanley Baker (Charley)

1967 / İngiltere / İngilizce / 105'

1967 yapımı olan Nicholas Mosley'nin aynı adlı romanından uyarlanan *Accident*, Oxford Üniversitesi'ndeki iki profesör ve iki öğrencinin arasında geçen ilişkiyi anlatır. Türkçe'ye *Kaza Gecesi* ismiyle geçen film, içinde barındırdığı psikolojik alt metinlerle izleyiciyi kimi zaman filmin ilerleyişinin yavaşlığından sıkabiliyor.

Accident, yönetmen Joseph Losey'in *The Servant* (1963) filminden sonra Harold Pinter'la yaptığı ikinci iş. İkili daha sonrasında *The Go-Between* isimli film içinde bir araya geleceklerdir 1970 yılında. Beraber iyi işlere imza attıkları, yaptıkları işi ciddiye almalarından belli. Nitekim *The Servant* başta 3 Bafta Ödülü olmak üzere birçok ödül daha almıştır. *Accident* ise 1967'de Cannes'ta Büyük Jüri Ödülü'nü almıştır.

Yaklaşık yüz beş dakika süren film, orta yaş bunalımı, akademik hırslar, aşk, cinsel arzular ve kıskançlıklar üzerine kurulmuş. Birkaç adam ve merkezinde bir kadın. Anna, William'ın nişanlısıdır. William, Stephen'in öğrencisidir ve gelin görün ki orta yaş bunalımındaki Stephen öğrencisinin sevgilisi Anna'ya aşık olmuştur. Meslektaşı Charlie'nin Anna ile yaşadığı ilişkiyi fark etmesi de onu talihsiz bir aşkın içine iyice sürükleyecektir. Ayrıca Charlie'nin giderek artan akademik yükselişi Stephen için hırsa dönüşmüştür bile. Ve filme adını veren kaza... Film bu kazayla başlar. Kazada William ölür ve Anna, geceyi Stephen'da geçirir. Sonrasında film geriye doğru sarar.

Stephen'in yaşadığı ruhsal durumlar yani yaşadığı hüsrani, ikilemleri, hırs çemberi, kıskançlığı, kabullenemeyişi bütün bunlar, perdeye yansıtılış şekli açısından başarılı. Konuşma esnasında bakışmalar, meraklı bir duruş hali, içki bardağını tutuş şekli, o budama yaparken William ve Charlie'nin konuşmalarını fark ettirmeden takip edişi, Anna'ya olan bakışları, bir dergide Charlie'yi görmesi ve bunun yarattığı hissiyatı izleyiciye hissettirmesi... Bütün bunlar filmi etkileyici kıldığı kadar kasvetli de yapıyor. Stephen zor bir karakter. Başrolde iyi bir karakter arayıp, kendini onun yerine koyup film izleyenler için çok uygun biri olduğunu söylemek zor.

Anna'nın pek de masum olmadığını anlaşıldığı zaman, ister istemez karakterleri tekrar bir biçimlendirme arzusu beliriyor zihinde. Taşlar yerine oturdukça, karakterler renklerini iyice belli edince, belki de saf denilebilecek William kalıyor geriye. Filme adını veren kazada ölen zavallı William... Charlie, Stephen ve Anna üçlüsünün değişik ilişkileri dışında kalan ama aynı zamanda merkezinde olan, her şeyden habersiz William ve belki de en az yara alanı.

Filmdeki takip edici ve çaktırmadan gerçekleşen bakışlar ve sakin, duraklamalı, tedbirli konuşmalar ile verilen gerginlik ortamı filmin müzikleri ile desteklenmiş. Her an bir aksiyon bekliyorsunuz ama o aksiyon akışın içinde sunuluyor aslında. Gerginlik hissini bu derece canlı tutan da bu zaten filmde.

Kahverengi bir film *Accident*. Hissettirilmek istenen gerilim ortamı, sadece müzikler ve diyaloglarla değil aynı zamanda görsellikte de sunulmuş. Renklerin sinemaya etkisini görmek isteyenler için filmi izlemek, iyi bir seçim olabilir.

Oxford Üniversitesi'ndeki dört kişinin arasında geçen ilişkiyi gözler önüne seren ve ilişkilerin nasıl bir şekilde bürünebileceğini gösteren bu film, karakterlerin yaşadıklarını izleyicisine sonuna kadar hissettirmek istemesinden midir nedir, bir yavaşlık ve acıklılığı öldüren bir kasvetle ilerliyor ve sizi sabırlı olmaya zorluyor. 60'lı yılların sinemasına uzanmak isterseniz, bu filme bir göz atabilirsiniz.

İyi seyirler...

Balacan Ayar